

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăştie (Szászváros).

Poporul și școala.

Intre oamenii nostri cătuși de cât inteligenți, cu judecată, astăzi nu mai încap vorbă și îndoială, că una dintre cele mai mari binefaceri pentru un popor, sunt negreșit *școalele*, dela bună-tatea lor atârând avântul poporului în luminare, desevărșirea lui, ori starea lui pe loc, sau lucrarea chiar înapoi.

Ce bine ar fi dacă și *poporul* nostru, el însuși, căruia atât de folositoare îi e școala, ar judeca așa! Atunci, prețuindu-o după cuviință, el ar și jertfi mai cu dragă inimă și mai mult pentru școală, decât și decum azi o face!

Și cum *binele* adevărat nimenea mai mult ca el însuși, nu i-l dorește, poporul nostru, suntem siguri, cu amândouă mâinile s'ar prinde de *școalele sale confesionale românești*, și ori-ce, ori-ce ar fi în stare să lase să-i scape din mâni, averi cât de mari, *numai școalele nu!*

Nu; pentru-că între ori-ce fel de școli în țară la noi și în zilele noastre, *cele mai bune*, cele mai pe adevărată cale mergătoare, *sunt școalele noastre românești*, confesionale!

Din școalele noastre confesionale es rëndurile cele mai în duhul evangheliei și a fricei lui D-zeu crescute, cele mai puțin rele în lume.

În școalele noastre confesionale se pune mai multă grijă pe religiune, pe frica de D-zeu, pe credință, cu un cuvânt pe creștere *morală*, plăcută oamenilor și lui D-zeu, pe când în școalele susținute de stat, de comune ori de unele confesii prea «reformate», grija de căpetenie se punem totul pe alt ceva, bună-oară ca copiii să învețe cutare limbă sucită, să se facă buni «patrioți», isteți speculanți de «bunătați» pumești, fie apoi inima lui ca o casă pustie în ce privește simțemintele de bine pentru alți oameni, iubirea deaproapelui, etc.

Și vai de societatea omenească, vai de lume, când poporul întreg va gândi și va simți în acest chip! Vremile de-apoi o vor fi ajuns!

Și ca iubitul nostru popor să vadă că nu numai noi gândim și zicem așa, eată o mărturie unguerească:

„*Hazánk*” foaie mare maghiară din Pesta și una din cele cu judecată mai rece, aruncând o privire asupra sfârșiturilor la care s'a ajuns în școale în anul trecut școlar (început în vremea sârbărilor de «milleniu»!), scria pe la începutul lui Iulie între altele și următoarele:

»Cultul «moralei superioare» (adecă vezi Doamne a «moralei» veacului nostru care face «morală» mai «bună», mai «modernă» ca cea a sfintei scripturii!), s'a incuibat în școale și produce roade pustiitoare! Încă un an sau doi se înaintăm în duhul acesta, și *părinții onorabili* (buni, cinstiți) vor putea să privească plângând la fiii lor otrăviți sufle-te!

»Făcând o icoană despre învățământul din anul milleniului și despre sfârșiturile lui în școale, zice foaia maghiară, — *trebuie să ne înspăimântăm!* și nici o sfortare, nici o înfrumșețare, nu ne șterge spaima asta!

»Clasa de sus din școalele medii (gimnasii, reale), arată sfârșituri care arată *lipsă de roadă* în anul trecut, lucrul ce trebuie să ne mire. Unde corpul profesoral e conștient și inspectorul guvernului și-a făcut cum se cade datorința, a trebuit ca cel puțin 5% (*adecă jumătate!*) din tinerii maturisanți să fie respinși ca nematurii! *Imoralitatea* (stricăciunea) *anului trecut a cuprins în chip zdrobitor puterea de cugetare a tinerimii!*»

Și așa mai departe. Eată câteva mărturisiri prețioase a unui cap mai limpede unguerec, asupra bunătații *școalei maghiare!* O spune destul de verde că ea, școala maghiară, în loc să ducă tinerimea la cultivare, la luminare, o duce la prostire, la stricăciune, la perzarea sufletului!

Nu se poate însă spune acest lucru deloc-deloc despre *școala română!* Nici despre cea poporală, nici despre cele mai înalte românești! N'o zic ei, n'o putem zice noi. Din contră, din ale noastre școale tinerimea ese cultivată în duhul temerii de D-zeu, a credinței în bine, așa precum trebuie să fie.

Pentru aceea dacă înțelege poporul nostru ce însemnează acest lucru, această deosebire între școlile străine și ale noastre, că de cât bine îi sunt ale noastre și de cât rău celelalte: pună-și toate puterile sale *pentru susținerea și înflorirea școalelor românești* și pentru a nu lăsa odată cu capul să-i scape din mâni! Și de-și pe fii săi la școli românești, atât în școalele de jos, populare, cât și în cele de sus, că mai sigur e că la *creștere* și nu la *perzare* și-i dă!

Ne veseleşte putând afla, că pe unele locuri poporul începe să-și prețuiască după cuviință școala și să facă ce i-se cere pentru ea.

Așa, bună-oară, în tractul protopopesc gr.-or. al Orăştiei, o bună pildă au dat oamenii nostri din *Turdaș* și *Orăştioara-de-sus*, unde fiind să se iee hotărîre în cauza cuincuenalelor învățătorilor, conchemându-se săptămâna trecută sinoadele parohiale, ele au hotărît, sub conducerea dlui administrator tractual, protopopul *S. Medeanu*, fără greutate, că *urcă salariile* cu cei 50 fl. ceruți de lege! Același lucru comunele *Beriu* și *Căstău*.

Onoare tuturor celor ce bună povată au dat poporului, aducându-l să jertfească *pentru școală*, și onoare poporului însuși că dă ascultare alor *astfel* de sfaturi!

Astfel de jertfe totdeauna spre binele seu propriu le face poporul, căci învățători cu plăți mai bune mai mult și mai cu drag se pot ocupa de școală, ear' fiind școala tot mai bună, și poporului tot mai bine are să-i fie!

Românismul în Macedonia.

Foile din România aduc știrea, că guvernul turcesc a făcut totuși unii pași binevoitori Românilor din Macedonia, sub stăpânirea turcească.

Până acum la numărarea populațiunii, Românii nu se luau în statistică ca popor de sine, ci numai după confesiunea, după credința lor, se numărău între cei de o religie cu ei de alte neamuri din partea locului, Greci, Bulgari, etc., pentru-că ei nu erau recunoscuți și ca popor, ca naționalitate de sine cum erau alții.

De această nedreptate voește Sultanul să fie cruțați Românii pe viitor, și la numărarea populațiunii, ei să fie luați în datele statistice *ca Români*, ca neam adecă, ca națiune, recunoscându-i pe viitor și pe ei ca naționalitate de sine stătătoare.

Chestia *Metropolitului Antim*, ales încă anul trecut, dar' în urma intrigelor grecești, întunecat earăși, — să ridică și ea de nou la iveală. Să așteaptă anume în curând o iradea (poruncă) dela Sultanul, prin care *Metropolitul român va fi recunoscut oficial ca atare!*

Școalele românești, până aci mult apăsate și cutropite de cele grecești și bulgărești, sunt acum încurajate din partea guvernului turcesc, și vor dobândi tot mai multă putere de răspândire și ființă.

Să ține, că aceste arătări de «bunăvoință» au un scop serios, pentru-că foile turcești, care gură au dar' nu pot grăi, decât așa precum stăpânului turc îi place, scriu mereu binevoitor pentru Români, scoțând mereu la iveală însemnătatea legăturilor de pretinie între Turcia și România.

Fiindu-le scumpă această pretinie, trebuie să și facă ce pot, pentru-ca ea să li-se păstreze, și de aceea turb neturc, le fac bine Românilor de sub stăpânirea lor.

FOIȚA „REVISTEI OĂȘTIEIR”

Farmec.

Răsare luna dintre tei
Frumoasă și senină
Și 'mbracă apele și codrii
În haină de lumină.

Un cârd de lebede-argintfi
Plutesc pe lacul lin,
Din crâng se 'mprăștie miroș
De salcie și crin...

În ochii tîi, iubita mea,
Adânci din fire-afară,
E farmecul senin și cald
A nopții dulci de vară...

G. Dem. Mugur.

Binefăcătorul.

De Jules Guillemot.

Episcopul era bătrân și, cum se întâmplă totdeauna, când nu se apropie sfârșitul vieții, îi plăcea să se uite înapoi în trecut.

În ziua aceea sta în grădina vilei sale întors spre apus unde soarele perise, și uitân-

du-se printre copacii mari la norii frumoși trandafirii cu margini de aur, se gândea și își vedea vieța toată trecându-i pe dinaintea ochilor.

Martin se născuse în Panonia cu trei secole după Christos. Țara este sêlbatică; își amintea drumurile ce făcuse în copilărie pe câmpiile pustii; își amintea miile de gânduri care îl cuprindeau în singurătate, visările fericite pe vremea când cea dintâiu stea se aprinde pe cer și când se face liniște pe pământ, ceasul în care tăcerea se statornicește ca și când ar vrea să îngădue glasurile din cer a fi mai bine auzite de spiritul nostru.

Apoi își aducea aminte de vremea când fusese soldat, vreme aspră, dar' ades regretată, căci era lipsită de griji, de preocupări... Unica datorie era să se supue. Își aducea aminte de mâncările grabnice, de umblete, de lupte. Se afla în toate acestea ceva aspru sêlbatic, dar' era tineretă și de aceea îi făcea plăcere.

În stîrșit eacă vremea în care fusese făcut preot de cătră venerabilul episcop Hilariu, vremea în care își consacra viața Dumnezeului creștinilor și creștinilor, căci preotul trebuie să merite titlul frumos de: «servitor al servitorilor lui Dumnezeu».

Apoi Martin ajunse la partea a doua a vieții sale.

Se întrebă, își făcuse el oare totdeauna și în tot datoria, toată datoria de episcop; dacă fusese oare pretutindeni și în toate împrejurările la înălțimea sarcinei cumplite ce îi impusese cerul? Sufletele cele mai curate se turbură și se osândesc mai ușor.

Pe când cugeta astfel veni de îi spuse, că un cerșitor vrea să-l vadă.

Martin primea totdeauna la el pe toată lumea și mai cu seamă pe săraci.

Cerșitorul care intră, era bătrân și privirea lui era turbure și rea.

Episcopul făcu o mișcare de respingere când îl văzu, căci mirosea cât de colo a vin.

Îi dădu ceva de pomană și pe urmă îi zise:

— Dragul meu, îngădue episcopului tîu să-ți dea și un sfat pe lângă pomană... Ferește-te de vin, care poate fi bun servitor, dar' pe care nu trebuie să-l lași să te stăpânească. Dumnezeu ni 'l-a dat ca să ne folosim de el cu înțelepciune și să ne putem încălzi cu el corpurile slăbite...

Cerșitorul nu se supără.

— Îți mulțumesc, înalt prea sfinte, zise el, dar' sfatul tîu dă-l altora. Vinul și cu mine suntem prieteni vechi, nu ne putem certa

dintr'un sfat de preot dat unui trecător. Imi aduc aminte că într'o zi... aci aproape...

Nu mai putu urma de ris.

— Dar' ce ai? întrebă sfântul Martin mirat.

Când putu vorbi, omul se uită la Martin drept în față și îi zise:

— Nu mă mai cunoști?

— Nu.

— Nu ne-am văzut de mult... Pe atunci erai soldat și străbătea țara Galilor cu legiunile romane. Îți aduci aminte că într'o zi 'ți-a fost milă de un biet sărac, care tremura de frig și 'ți-ai tăiat mantaua în două cu spada ca să-i dai și lui jumătate?

— Da.

— Bietul sărac eram eu, și știi de ce rîdeam adineauri?... Fiindcă mă gândeam cum s'a înșelat mila ta. Eram tîner, dar' sêmănam cu tata la gustul de beutură și mai bine dădăiam de frig, decât să mă lipsesc de beut. Vestmîntul ce 'mi-ai dat 'l-am vîndut unui cărciumar care mi-a dat pe el o amforă de vin ales. 'Ți-am beut vestmîntul, și era bun. Dar' tu credeai că faci bine unui sărac: mărturisește că n'ai nimerit-o cu mila ta.

Și începu să ridă cu zgomot.

— Nenorocitu-le, îi zise sfântul Martin. Dar' omul plecase.

Fi-va fi fost om ori diavol?... Cine știe!

Știri politice.

După Impăratul Germaniei urmează să-l cerceteze pe Țarul tuturor Rușilor, Președintele Republicii franceze, *Faure*. A plecat în 18 Aug. din Paris. Sosind la Kronstadt va fi întâmpinat de marele principe Alexei și generali de marină. Ear' în portul dela Peterhoff, îl va primi Impăratul cu toți Principii sei și cu suita sa, și de aci va merge Impăratul cu Faure într'o trăsură deschisă prin oraș până la palatul curții. Va sta 3 zile ca oaspe al Impăratului, în cari zile se vor da în onoarea lui felurite sărbări și parade în stil mare.

Președintele Republicii însă, nu pare a avea inima toamai la loc în această călătorie, căci vizita împăratului Germaniei la Țarul, pare a fi avut urmări nu tocmai plăcute Francezilor. Foile rusești adevă, înainte de venirea Impăratului germân în Rusia, scriau foarte rece despre el și călătoria sa. Acum după călătorie însă, ca și cum li s'ar fi întâmplat un lucru foarte pe placere, scriu așa de cald și însuflețite despre el, de nu le mai cunoștil Și își uită chiar că eată ca mâne sosește aliatul francez și că li s'ar cădea doar' a scrie la a lui adresă cu căldură! Pentru asta Francezii au temeri că s'a făcut la Petersburg ceva pe sub mână între Impăratul Germaniei și al Rusiei, ear' acest «făcut» dacă s'a făcut, numai plăcut și spre bine nu le-ar putea fi lor, Francezilor.

Intre Bulgaria și Impărăția noastră încep a se încorda lucrurile tot mai mult. Întâiul ministru bulgar, Stoilov, într'o vorbire cu un ziarist german, a vătămă cu vorbe grele Impărăția și curtea noastră domnitore. I s'a cerut să-și revoace cuvintele, să dea «satisfacție» Impărăției, dar' bulgarul n'a făcut-o așa cum i-să cerea, încât vătămarea și azi e nereparată. Din pricina asta trimisul Austriac la Sofia a părăsit capitala bulgară, un fel de lovire aceasta, că adevă până nu se reparază vătămarea, nici nu mai stă între ei trimisul țerii.

Acum vine vestea de o nouă vătămăre a Impărăției, de astă-dată nici nu prim ministru, ci din partea însuși Principelui Ferdinand! Fiind în Constantinopol adevă, Principele bulgar a depus carta sa de vizită la toți ambasadorii statelor europene, numai la ambasadorul Austro-Ungariei nu! Din pricina asta necaz mare acum de noul

PACEA LUMII

În îndepărtatele Indii, unde Anglia are mari colonii, se varsă azi sânge din greu, locuitorii băștinași încercând a se scutura de domnia străină. Dar' în zadar, căci mâna engleză îi ține încă prea tare în clește, decât ca să poată isbuti cu planul lor.

Se inoptase. Episcopul se culcă și încearcă să adoarmă. Dar' nu putu. Gândurile îi turburau somnul.

— Va să zică, cugetă el, nu e de ajuns să vrei să faci bine, trebuie să și știi să-l faci. Lucrarea mea e steapă, Doamne, căci de și am făcut bine, totuși n'am știut în ce mâni să pun pomana. Nu e nimic să semeni, dacă nu te încredințezi dinainte că e bun pământul în care semeni. Atunci virtutea nu e a inimilor celor mai curate, ci acelor mai luminate și mai dibace. Înțeleg, dar' cu toate acestea, Doamne, tu n'ai vrut să ne înșeli... Cum rămâne cu vorbele tale: «fericiți cei săraci cu duhul, că a lor va fi împărăția cerului?».

Nu putea pricepe acesta, și, cu mintea chinuită, se tot învîrtea în pat fără să se poată odihni.

Abia adormi peste vre-o două ceasuri.

Atunci se făcu că era tot în grădina lui și cerul și apa care curgea pe la capătul ei erau luminate de aceleași străluciri tradafirii care îl uimiseră ziua. În strălucirea aceea deosebi un punct alb, care se mări ca ceva care se apropie. Era o figură care umbla încungiuată de raze pe care Martin o cunoșcu îndată, căci era cel la care se gândea neîncetat, era Christos mântuitorul. Era îm-

E drept că numai o parte a Indiilor, India de Miază-Noapte e revoltată, și din Anglia s'a și pornit armată spre partea aceea, ca să sugrume revoluția. Dacă însă ar isbuti a se revolta întreagă țeara pe tot întinsul, urmările azi nu s'ar prevedea. Se crede că și mâna Sultanului e acolo în joc vrând să-i facă zile grele Angliei acolo în schimbul războiului cu Grecia ce ține că ea i-l'a împins pe cap, precum și în schimb pentru rescularea Armenilor, încurajați ear' de tragerile cu ochiul a Angliei. S'ar putea și aceea, că luptând pentru liniștirea Indiilor resculate, Anglia să se vadă încurcată cu Turcii, și Rușii vecini acelor părți! Și atunci lucrul ar lua o înfățișare foarte serioasă!

In Constantinopol stările de lucruri sânt ca în mijlocul revoluției.

Să fac mulțime de conjurațiuni ascunse, a căror urme s'au simțit și acum pentru descoperirea lor, să fac o groază de arestări de Armeni și alți cetățeni bănuți, în vreme-ce la hotarele dinspre Armenia a Turciei asiatice, se întâmplă ciocniri într'una între Turci și Armeni, căci cete înarmate armenesc calcă granița turcească și fac jafuri în comune turcești.

Adunare la Brad.

Mâne în 10/22 August se ține la Brad adunarea despărțământului din acele părți, a «Asociațiunii transilvane».

Trimițându-se prea târziu convocarea n'am putut vesti despre asta pe cetitorii nostri despre asta încă în numărul trecut precum trebuia. Publicându-o acum îndemnăm pe cetitorii nostri din acele părți să grăbească la adunare în număr cât se poate de frumos, cărturari și popor. Eată convocarea

Convocare.

Prin aceasta să cunoască adunarea generală a „Despărțământului X.” (Brad) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român”, pe Dnminecă în 10/22 August la Brad.

La această adunare sânt poștiți a participa membrii precum și binevoitorii și spriginitorii acestei instituțiuni culturale.

Obiecte

1. Deschiderea adunării la 10^{1/2} ore a. m. în biserica gr.-or. din loc.
2. Raportul comitetului despre activitatea sa în anul 1896/97 și despre starea despărțământului.
3. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea raportului.

brăcat în alb și în mână ținea jumătatea de vestmânt pe care soldatul o dădusă săracului.

Când îl văzu sfântul Martin lângă el, în-genunchie cuprins de iubire, de respect și de teamă.

Atunci auzi un glas mai dulce decât cea mai dulce muzică, și acest glas zicea:

— Să nu te neliniștească cuvintele ce ai auzit. Ai vrut să faci bine, deci bine ai făcut.

Trad. de D. Stăncescu.

Dorul împlinit.

(LEGENDĂ)

Era odată un om care tăia pietri dintr'o stâncă. Lungă și grea era munca lui; și mic îi era câștigul. El se plângea adesea, suspinând: — Ah! de ce nu sânt și eu bogat ca să mă odihnesc într'un pat cu perdele!

Atunci, un înger se cobori din cer și îi zise:

— Fie-ți dorul împlinit.

Și fu bogat; și se putu odihni într'un pat cu perdele de mătase.

Intr'o zi eată că regele țerei sosește cu o mare suită, având călăreți înaintea lui cât și în urmă, ear' el în mijloc cu o stemă de aur în frunte.

4. Inscierea de membri noi și încassarea taxelor de membri vechi și noi.

5. Cetirea disertațiilor, cari sânt a se însinua cu 2 zile mai înainte la directorul despărțământului.

6. Raportul comisii pentru cenzurarea raportului comitetului.

7. Alegerea alor doi delegați pentru adunarea generală a Asociațiunii transilvane din acest an, convocată la Mediaș.

8. Designarea locului pentru adunarea generală viitoare.

9. Alte ataceri, cari cad în sfera de competență a adunării.

10. Constituirea despărțământului pe un nou period de 3 ani.

11. Dispozițiuni pentru verificarea protocolului.

12. Inchiderea adunării.

Brad, la 30 Iulie 1897.

Vasilie Damian,
director.

Dr. Ioan Radu,
secretar.

Ce așteptăm dela preot.

Merisor, August 1897.

Răuvoitorii neamului românesc ne asupresc zilnic, ne batjocuresc, și ne ignorează! Ce ar fi de făcut? Să ne apărăm și noi la rândul nostru, cu toate armele ce numai ne stau la îndemână! Și cum să ne apărăm? și cine să ne învețe a ne apăra? Preotul! da, preotul, pentru-că el este «doctorul trupului și al sufletului», el trebuie să vindece de toată boala, de toată durerea. Așa ar trebui să fie, dar' durere nu în tot locul e așa, pentru-că unii preoți nu se interesează de loc de trebuințele și durerile poporului, alții preferesc a se înțelege, a face terg cu «Măria Sa», decât să-și apere poporul ori să se expună pentru el, ear' alții cearcă odată, de două ori, și apoi dau napoi, vîzînd că nu prea isbutesc, în loc să ostenească până a 12-a oară, în nesfîrșit chiar, cu tact și fără a cunoaște odihnă!

N'ași dori ca aceste cuvinte ale mele să fie înțelese ca o cleverie, o ocară la adresa traților preoți, căci nu hulesc eu pe nimenea, dară vîd bine cum stau lucrurile, și vîzînd mă doare până în suflet de soartea bietului popor și de aceea zic, că preoții avem chemarea să-l luminăm și călăuzim la bine. Căci dacă îl luminăm, și-l ducem la stare bună, cine va trage folosul de asta? cine tunde și mulge oaia cea bună? nu oare ciobanul? Și de-a fi turma mai hrănită, mai frumoasă, n'a fi oare mai bine și de ea și de cioban?

Rămâne ca preoții să predice, să predice neîncetat, pe lângă predicile religioase și predici cari să lumineze poporul pe toată calea, și cea mai de lipsă

acum e: să punem umăr la umăr, să ne spriginim ca frații în toate lucrările și mișcărilor noastre naționale culturale.

Să-i punem poporului la inimă bu-nene îndemnuri de a sprigini tot ceea-ce e românesc pe terenul cultural și economic; să-l hotărîm a cumpăra unde numai poate dela Român și nu dela străin, care nu-i dă nici sfat bun, nici ajutor trupesc ori sufletesc, căci Românul ajuns la avere dă din prisosul seu spre scopuri românești, tace fonduri, dă la sfintele biserici, și așa banul românului se învîrte tot între Români și în folosul lor. Să sfătuim și să deșteptăm poporul ca să meargă numai la avocat român, și tot statul de care are lipsă să ceară numai la Român, și atunci să va vedea mare zbor cultural și material la noi, o întărire frumoasă și și străinii mai mult ne vor respecta cu cât mai tari vom fi!

Mândria aceasta s'o avem, cultivarea ei în popor să ne fie una din cele mai înalte ținte ale lucrării noastre, căci când simțământul de-a ținea noi țoți la olaltă cu tărie, de-a ne sprigini și a încungiura pe cei străini de noi, va fi tare, și stările noastre de lucruri vor lua mai repede o întoarcere spre bine!

Isidor Saturn,
preot român.

Sfaturi de femei.

E lucru serios! Bărbații, răi cum sânt, iau mai ales pe la noi, mai totdeauna în ris când e vorba că femeile să se adune și ele, ca bărbații, în mari adunări unde se ție vorbiri să discute, să se înțeleagă ce e de făcut ca să poată ajunge și ele odată pe o treaptă cu bărbații, emancipate, ca să nu le mai ție pe ele lumea tot mereu drept niște ființe ce au lipsă să se razime într'una de bărbați ca să poată trăi în lume, ci să poată și ele ocupa slujbe publice, să aibă drepturi cetățenești, să iee parte la viață întocmai ca bărbații!

În țeri mai înaintate în libertate, femeile au și început a se pune serios pe lucru ca să ajungă la această țintă!

Țin adunări și să sfătuesc și parlaten-tează și fac planuri, și, trebuie recunoscut, sânt destul de hotărîte întru întruparea lor. În multe țeri, dar' mai ales în America cea înaintată, sânt pline oficiile publice, pe la poste, telegraf, tren, ca profesori, medici, chiar ca advocați, de femei! Și sporesc la număr în slujbe și supoartă greutățile lor.

În Ungaria încă au făcut unele începuturi în privința asta. Pe la postă, tren și telegraf să vedă și la noi ici-alesa femei. Acum și pe la universitate, mai ales la medicină, să

— Fie-ți dorul împlinit.

El prefăcându-se în stâncă, nici arșița soarelui nici repeziciunea ploaii nu putu să-l miște.

Dar' eată că vine un muncitor, care începe a lovi în stâncă cu un ciocan și încet-încet o taie în bucăți.

Atunci stâncă strigă:

— Ah! doamne, acest muncitor este mai puternic decât stâncă; aș vrea să fiu acest muncitor!

Și îngerul, coborîndu-se din cer îi zise:

— Fie-ți dorul împlinit.

Acum bietul om, care se prefăcuse de atâtea ori, deveni din nou muncitorul de mai înainte, și acum muncește din greu pentru un mic câștig, mulțumit de soartea lui.

(F. p. t.)

Artagnan-Ocna.

A apărut: No. 3—4 din „Biblioteca Noastră” dela Caransebeș sub direcțiunea dlui profesor Enea Hodos. Cuprinde „Versuri și proză” de George Coșbuc, un volum drăgălaș și a cărui cetire va face, sântem siguri, plăcere ori-cărui cetitor. Jumătate cuprinde poezii, dintre cari unele necunoscute, jumătate proză, bine scrisă și foarte interesantă, în parte necunoscută nici ea. Să capătă la toate librăriile românești pentru 28 cr. un exemplar.

Omul bogat fu întristat și suspina:

— Oh! de ce nu sânt regel!

Atunci îngerul coborîndu-se din cer, îi zise:

— Fie-ți dorul împlinit.

Ajunse rege: se plimba cu călăreți, și avea o stemă de aur pe cap.

Soarele răsări și razele lui erau așa de puternice în cât iarba se usca.

Regele se plânse de această căldură și zise c'ar vrea să fie soare.

Îngerul coborîndu-se din cer, îi zise:

— Fie-ți dorul împlinit.

Și se prefăcu în soare. Razele lui luminău pământul și străluciau pe fața regiilor. Dar' eată că un nor îi-să pune în față. El se supără și strigă:

— Ah! de ce nu sânt acest nor, care este mai puternic decât soarele?

Îngerul, coborîndu-se din cer, zise:

— Fie-ți dorul împlinit.

Prefăcându-se în nor se puse între soare și pământ, norul se deschise și din pântecelii lui curseră torente de apă care inundară văile; fu potop mare, dar' unei stânci nu-i putu face nimic.

Și norul strigă:

— Ah! aș vrea să fiu această stâncă căreia nu-i pasă de nor.

Și îngerul coborîndu-se, îi zise:

duce câte una, căci mai ales pentru medici, de femei, se ține că-s bune, fiind simțitoare.

În Pesta au deja și o »Societate a funcționarilor«, societate menită a fi de ajutor femeilor ce au pășit înșiși în lume și câștigat, ca funcționare, pâinea și existența.

Duminea trecută au avut această societate adunare generală în Pesta. Foile unguerești scriu parte încântate de tabloul drăgălaș ce-l dădea adunarea, parte mișcate, sentimentale, de impresia ce ți-o dă când vezi niște ființe plâpânde, deprinse și par'că anume făcute spre a fi mereu păzite și ocrotite, aruncându-se și ele în valurile vieții și spărgându-și capurile cu găsierea de chipuri cum se se ajute unele pe altele pentru a putea duce mai puțin cu greu pe umerii lor sarcina ce li-a pus-o cerul, viața! Eată cum descrie adunarea una din foile din Pesta:

Erau trei sute de fete drăgălașe și femei, adunate în toată serioșitatea ca să ție sfat după toate formele parlamentare, cu președinți, notari, etc. Obiectul de desbatere: »emanciparea femeii!« Adunarea au premers'o pregătirile unui comitet arangiator, care au pus materialul aproape gata naintea adunării. Poate asta a și fost pricina, că această *dieta de mueri* din Ungaria, a trecut fără nici un schimb de vorbe. (Eată reuțata bărbătească cum isbucni aci din reporterul foii!.. Red. »R. Or.«)

Înfățișarea din afară a adunării a fost foarte plăcută. În locul încruntaților sfetnici orașenești, stăteau fete cu tețe zimbitoare, în haine deschise, ciripind ca niște paseri, și rizând, și așa așteptând deschiderea adunării. În urmă eată președinta: Kaiser Gizella se urcă la tribună, și deschide adunarea vorbind la început cu nițică tremă, frică, dar' mai târziu prințând tot mai mult suflet. etc.

Au votat statutele Societății; s'au înțeles bine și s'au împraștiat în liniște. Acest din urmă lucru miră pe bărbați mai mult. Ei însă nădăjduesc că la a doua ori a treia adunare deja, vor vedea aceea ce așteptau încă acum ca siguri, dar' nu li s'a sfitit.

Adunarea Asociațiunii.

»Asociațiunea transilvană« își ține, precum se știe, ăstan adunarea sa generală la *Medias*, în 27 și 28 Aug. n.

Ca adunarea să reușească bine, un comitet arangiator face pregătirile de lipsă. Pentru orientarea celor ce doresc a lua parte la adunarea și în folosul lor, președintele secției de încuierare publică următoarele:

Medias, August 1897.

Onorată Redacțiune,

Comitetul arangiator al festivităților împreunate cu ocaziunea adunării generale a »Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român« și-a dat toată silința a face pregătirile de lipsă pentru o primire cât se poate de corespunzătoare pentru onorații oaspeți.

Precum s'a accentuat în mai multe rânduri în foile periodice și și occasional, depinde foarte mult reușita îndestulătoare, însă dela aceea, ca onorații oaspeți să facă însinuările referitoare la *cuartir și victuale* (banchet cu deosebire) de timpuriu, cari însinuării vor servi spre ușurare și comoditate mult comitetului arangiator, mai mult însă onorațiilor oaspeți.

Spre orientarea onorațiilor oaspeți comunică:

1. Biletul pentru o persoană la banchet costă 2 fl. 50 cr.

2. Biletul pentru o persoană la concert costă 80 cr.

3. Biletul pentru o persoană la petrecerea cu dans costă 1 fl.

Pentru concert și petrecerea cu dans se pot procura biletele dela biroul comitetului de arangiere în localii atea hotelului »Schützen« și seara la cassă, — ear' biletele pentru banchet tot de acolo pe lângă însinuare cel mult până în 14/26 August la amezii.

Dionisiu Roman,
președinte al secțiunii de încuierare și coresp.

»Sufletul« negoțului.

Așa îi zic »reclamelor« (inseratelor publicate pe pagina din urmă ori paginile din urmă a foilor, pe plată), că ele sînt »sufletul« negoțului. Și e adevărat. Cel ce vrea să facă un tîrg bun, să vîndă ceva cu preț ori să capete de undeva un lucru cum se cade, pe această cale, prin reclame publicate prin foi, își ajunge mai strălucit scopul. De aceea sînt pline foile și călindarele de »inserate«, ear' în orașe plini păreții de hîrtii-reclame!

Istoria reclamelor e de vre-o 200 de ani numai. Istoria un anume librar, Mercurius Paliticus, a publicat că are de vînzare o carte interesantă, și a vîzut că vine lume s'o cumpere, dacă aude de ea, și după el s'au luat alții vestindu-și ale lor lucruri de vînzare, și așa s'a făcut începutul. Atunci inseratele se publicau cu multă modestie și fără atâtea vorbe late și minciuni, cum ele azi se publică: Ear' azi s'a ajuns, că se cheltue grozav de mult, mai ales de lumea neguțătorilor, pentru reclame.

În America, de pildă, foile, toate la olaltă socotite, capătă peste un miliard (o mie de milioane!) pentru inserate.

Englezii încă dau mult pe ele. În Londra uliți întregi sînt plini-plini păreții, de n'ai unde pune palma, de hîrtii cu reclame!

Merg apoi afară din oraș cu ele; pun pe marginea drumului stâlpi și pe ei ținutesc table cu reclame. La chilometri departe chiar de intrarea în oraș află table de astea pe stâlpi, cu litere cât omul de mari, spunînd unde e în Londra »cel mai bun« (și fiecare e »cel mai bun«!) prăvăliei de cutare și de cutare, unde »cel mai bun« tutun și unde cel mai bun — *vix!* Și în străduința lor de a face reclamă, de-a »da veste«, unii merg foarte departe! Cîteva pilde:

De curînd un negustor din Londra a anunțat, că dacă un locuitor din Pfalz cumpără dela el de 20 de marce, îi dă un bilet de tren gratis, cu care poate călători, până acasă! Un altul a făcut și mai mult. A anunțat, că își vinde toate mărfurile estin și pe lângă biletul de călătorie, celor ce cumpără mai mult ca de 20 de marce, îi invită și la prânz! Se înțelege că dobînda a fost deplină! Dintre toate poate cel mai curios reclamă e acela pe care l'a făcut un agent al unei firme din Londra. De unăzi adevăc au dus la Londra corabia de odinioară a admiralului Nelson, spre a fi arătată lumii, ca lucru mare și rar. Naia sosise seara în port și toți de pe ea se puseseră la odichnă. Într'acestea vine agentul renumitei firme »Beechamps« și cu litere uriașe scrie: »Cel mai bun leac sînt pilulele Beechamps«. Când a vîzut-o aceasta stăpănul năii, era să plesnească de necaz! Dar' ce e mai interesant, abilul agent în zori de zi a fotografat corabia cu anunț cu tot, și așa a trimis aceste fotografii în toate părțile! Posesorul a șters îndată anunțul, de pe corabie ba a și împrosuat pe agent, și a fost pedepsit cu 500 funți sterlingi, pe cari însă i-a plătit firma bucuros, de oare-ce anunțul ingeniosului agent a adus cu mult mai mult venit negoțatorului!

NOUTĂȚI

O încercare cuminte. În comuna vecină *Turdaș* învățătorul gr.-cat. s'a pensionat. Parochia gr.-cat. e sêracă și azi n'are nici învățător, dar' nici școală. Comuna dă un anume ajutor școlai, dar' l'a dat și pîn'acum și-l dă și acum școlai gr.-or. În fața acestor stări de lucruri, firește că cel mai cuminte lucru ce l'ar putea face frații noștri gr.-catolici din *Turdaș* ar fi, să se alătore cu fiii lor la școala gr.-or. română, unde același lucru îl învață ca și în cea gr.-cat. și avînd să fie catechisați de preotul lor. Aflăm că oficiul protopopesc gr.-or. al Oraștiei are de gînd să și facă încercare întru aceasta, adresându-se oficiului protopresbiterial gr.-cat. din loc, doar' să împreună să susțină mai bine la olaltă o școală bună și în bunăstare, decât amîndouă confesiunile să se lupte cu greutate și sêracie cu școli deosebite.

Dorim din inimă ca la bun sfîrșit să se ajungă cu încercarea.

O blăstămăție în manevre. Un lucru blăstămat au sêvîșit săptămîna trecută honvezii din Besztercebánya. Regimentul de

linie Nr. 25 care e și el staționat tot acolo, — avea probe de luptă, manevră, cu honvezimea. Majorul Schöner comanda batalionului său de infanterie din armata comună, asalt asupra honvezilor. Soldații se înțelege, au început a pușca cu patroane oarbe asupra inimicului. Unii dintre honvezi însă, în loc să puște și ei cu patroane oarbe, au pus în puști bucăți de plumb, și cu acestea au pușcat asupra »linieșilor«. După detunăturile puștilor honvezilor, între soldații batalionului lui Schöner numai decăt dete semn pentru încetarea focului, și află, că șeasă soldați din batalionul său sînt răniți! În urma cercetării se găsi că mai mulți dintre honvezi au pușcat cu bucăți de plumb. Răniții au fost duși în spitalul militar din Loșonț. În ziua următoare a sosit la fața locului câte-o comisiune atît din partea honvezilor, cît și din partea armatei comune, ca să cerceteze lucrul. Comisiunile au arestat pe mai mulți honvezi.

M. S. Regele și Regina României au plecat Luni la amezii dela Sinaia peste Predeal spre Viena. Pe la noi a trecut cu trenul accelerat ce merge noaptea dela Teiuș peste Oraștie-Arad la Pesta. Nainte de amiaz în ziua plecării au cercetat pe A. S. Principele Ferdinand și și-au luat rămas bun dela El. Până la hotără Maestățile lor au fost însoțiți de Principesa Maria, soția Prințului Ferdinand, de marea ducesă de Coburg-Gotha, de toți ministri, de dl Calender administratorul domeniilor coroanei, etc. Sînt însoțiți de d-na Olga Mavrogheni, apoi de dnii Colonel Priboian și Major Grafoschi. Vor lipsi din România o lună de zile.

Concert împreună cu producțiune teatrală, va arangia tinerimea studiosă din Dobra și giur, în Dobra cu ocaziunea adunării generale a »Despărțementului VIII.« (Deva) al »Asociațiunii transilvane«, adevăc Duminecă la 10/22 August a. c. în »Pavilionul Oprean«. Începutul la 6 ore seara. Venitul curat e destinat în favorul »Asociațiunii«. Bilete se capătă la dl cassar *George Herbai* și seara la cassă.

După »Concertul« care stă din 5 puncte, se va juca piesa »Sărăcie lucie« de I. Vulcan prin d-nii: N. Grozuța, C. Neamț, T. Roșiu, I. Sêrbu, I. Neamț. După producțiune, joc.

DI Dr. W. Rudow învățatul profesor german, iubitor al Românilor, director al »Foi Literare« din Oradea-mare, a scris un studiu binevoitor și prețios asupra poeziilor Al. Vla-huță și G. Coșbuc, publicându-l în revista »Internationale Literaturberichte« din Lipsca. Trebuie să-i fim recunoscători dlui Rudow pentru străduința desinteresată ce-și dă de a face cunoscută literatura română și autorii români, naintea publicului mare european, în-deosebi german, în care se cetesc reviste cum e și cea numită.

Concert împreună cu dans se va arangia de cătră tinerimea, care a concertat și în Brad, Dumineca după Stul Petru, în Têrêtel la 17/29 August a. c. în grădina învățătorului Avram Zacharie, cu ocaziunea sfîntirii bisericei gr.-or. de nou renovată. Prețul de intrare: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. Venitul curat este destinat pentru acoperirea speselor avute cu renovarea bisericii. Supra-sulvirile se primesc cu mulțumită, și se vor cuita pe cale ziaristică. Începutul la 4 ore d. a.

O întîmplare foarte ciudată a avut loc în Arad la 4/16 August, Lunia trecută. O femeie Ana Ledelcu, murise Sâmbăta, aproape de timpul când se aștepta să nască. Se adunase poporul pentru îngropăciune, venise și preotul și începuseră prohodul. Nainte însă de închiderea sicriului, spre spaima celor din giur, moarta se sgudue de ceva în sicriu de 2—3 ori! S'a căutat ce poate fi? și s'a aflat că moarta a născut în sicriu un copilăș, care era deplin desvoltat, dar' care acum murise și el! A fost și micuțul spălat și înfășat și pus apoi lângă mama sa și îngropați amîndoi în același sicriu.

În largul libertății. La 15 Aug. în Bruxella a fost o mare »demonstrație« contra — armatei! Ca la 20,000 de oameni s'au adunat și au cutreerat stradele orașului, în frunte cu steaguri pe cari era scris: »Fos armata!« În ori-ce altă țară deloc se scotea contra »demonstranților« armata însăși se-i risipească, și-i și risipea. Acolo însă i-au lăsat în dragă voe se-și facă și ei »cheful«, dacă asta le place, și a trecut toată comedia fără nici o întîmplare neplăcută, fără nici o siluire, bătae etc. În nemărginitul libertății adevărate cetățenești, se înecă apoi, se perd și astfel de voinicoase demonstrații și armata tot aceea rămîne ce a fost!

Congresul studenților din România se va ține în anul acesta la *Tergu-Jiu*, începîndu-se la 4 Septembrie.

Moarte. *Vasile Gămulea* a încetat din viață la 3/15 August în Sibiu, în etate de 74 ani. Înmemntarea i-s'a făcut Marți în 5/17 August la 4 ore d. a. în cimiterul bisericii gr.-or. din suburbiul Iosefin. Fie-i țărîna ușoară!

Domnișoară — hooță. În Budapesta a fost zilele acestea arestată o frumoasă domnișoară, cu numele *Janniczky Erzsike*, fiind învinută cu defraudarea sumei de 1250 fl. dela oficiul postal din Pesta, unde gentila domnișoară a fost aplicată ca oficiant. Casul e cu atît mai senzațional, cu cît domnișoara hooță este fica consilierului ministerial în pensie Janniczky Ernő.

Un sfat. Un ziar din Germania publică următoarele sfaturi pe cari și noi le reproducem, recomandînd corespondenților noștri și mai ales acelor, cari ne trimit articole, să cetească fiecare în parte aceste sfaturi și se caute pe cît e posibil să se conformeze lor: 1. Dacă vrei să comunicî ceva vre-unei gazete, scrie-o repede fără a sta mult la îndoială și trimete-o imediat, căci lucrul care e nou cît îl gîndești, este poate peste cîte-va ore prea vechiu. 2. Fi scurt: prin aceasta îți economisești și ție și redactorului un timp prețios. Principiul tîu se fie *faște*, nu *frase*. 3. Fi scurt, nu scrie cu creionul, ci numai cu cerneală și scrie legibil mai ales numele propriu și cifrele; și pune mai multe puncte decăt come. 4. Nu scrie nici-odată »ieri« sau »azi«, pune data hotărîtă a zilei. 5. Nu corecta nici-odată un nume sau un număr; mai bine șterge tot cuvîntul și scrie-l alături din nou. 6. Nu scrie nici-odată pe amîndouă fețele hîrtiei. O sută de rînduri pe o pagină, pot fi tăiate, date la cules și culesse în cîte-va minute, pe când dacă articolul e scris pe amîndouă fețele hîrtiei, trebuie să stee cîte două zile la același lucrător până-l culege, și abia a treia zi vine la gazetă. 7. Dă totdeauna, când scrii redacției, adresa ta exactă și numele tîu adevărat, căci scrisori anonime nu pot fi luate în seamă de redacție.

Ucigașul lui Canovas fostul întăi ministru spaniol, și a cărui nume adevărat, precum a eșit mai târziu la iveală e Angiolito, a fost în 15 Aug. osîndit de tribunalul din Madrid la moarte prin streang. Întăi va fi purtat pe strade prin oraș de arătare la lume, apoi va fi dus în curtea tribunalului și dat pe mîna călăului.

AMICIȚIE — DISTRACTIE

Soțul lui visuri. »Și te-ai dus dulce minune, și s'a stîns iubirea noastră... Floare-albastră, floare-albastră, totuși este trist în lume!..

Ție care »nu poți și nu poți!« s'au mai drept, care nu puteai și nu puteai! Ei, acum poți? Poți dar' e — pra-târziu! Căci n'ai înțeles la timp vorba lui Eminescu că... »nu știam că-i tot aceea, de te razimi de o umbră, ori de crezi ce-a spus femeia!..

»10 în vînt!« Și tu-i fi acum cam dus de vînt și eu tot pe vînt te vestesc, că pe la noi o vînt un cîntec nou! Îl cîntă fetele, de ți-i mai mare șaga. Auzi-ți! Ci că: »Nici-îți must de mere, hai la mama de mîe cere; De m'o da, de nu m'o da, am crescut pe sama ta!..« Ai înțeles?

FEL DE FEL

Un barbier curagios. Un barbier din Savona (Italia) a făcut zilele trecute o prinsoare de 20.000 lire, că va rade barba îmblînzitorului de animale Giacomeli în cușca leilor. Îndrăznețul barbier a câștigat rîmășagul; a ras barba îmblînzitorului în 2½ minute. Publicul, care privea cu groază scena, a făcut la urmă ovațiuni furtunoase curagiosului barbier.

La modistă:

O damă trecută încearcă o pălărie.

— Pana dela pălăria asta, zice modista, vî întînereste cu zece ani.

— Pune două, zice dama.

POSTA REDACȚIEI.

D-lui E. B. în Z. O să urmeze o scrisoare. Rog însă nu conta pe cea trimisă la noi. A fost imposibil. Poate alții cari vor mai fi primit.

D-lui D. M. în S. Dr. M. lipsește. Sê întoarce abia săptămîna viitoare. Rog scrie lui Br. și el va fi bun a-i aminti și a te avisa.

D-lui I. S. în M. Numai ca inserat să poate primi. Epistola am primit-o, Vî mulțumim.

D-lui Moise Todor Marian în Călnic. De aci vi-se trimite foaia regulat. Numerii ceruți Vi s'a expedit astăzi. Noi nu sîntem de vină, cercați la postă.

Biblioteca teatrală.

Concurs literar.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român, a inițiat sub auspiciile sale, o întreprindere literară, menită a pregăti terenul teatrului român, a cărui realizare este programul acestei societăți.

E vorba de a prevedea cu material literar acea mulțime de diletanți români, cari în toate unghiurile terii luptă pentru dezvoltarea gustului dramatic și sunt atât de lipsiți de piese ușoare potrivite trebuințelor noastre modeste.

Acestei trebuințe vocește să-i corespundă „Biblioteca teatrală”, care sub auspiciile societății pentru fond de teatru român, va apăre în editura librăriei Nicolae I. Ciurcu din Brașov.

„Biblioteca teatrală” va apăre în broșuri format 8° de câte 3—6 coale de tipar cicero, și va cuprinde numai piese teatrale. Piese vor fi traducerii, localisări sau originale, și se vor alege de ocamdată cu deosebită încredere în vedere a trebuințelor diletanților, mai mult piese ușoare de 1, 2 sau 3 acte, de orice natură.

Pentru asigurarea stocului necesar de piese, fără de cari nu am dori să începem editura, comitetul societății exerie concurs literar.

Condițiunile de concurs.

1. Să deschide concurs, fără termin fix, pentru piese teatrale traduse, localisate sau originale, de 1, 2 sau cel mult 3 acte, menite a fi edate în „Biblioteca teatrală” a societății pentru fond de teatru român, ediția dlui Nic. I. Ciurcu, Brașov. — La concurs pot să participe și piese cari s'au tipărit deja în vre-o revistă sau vre-un ziar român, dar' nu au apărut în ediție separată.

2. Manuscrisurile au să fie scrise, (ortografia este cea fonetică obicinuită), numai pe câte o pagină a fiecărei foi și trebuie să aibă o margine albă de cel puțin 3 degete pentru eventuale corecturi. Fiecare manuscris va fi provăzut cu numele autorului, traducătorului sau localisatorului, cu arătarea exactă a adresei sale și cu 4 mărci postale curate à 5 cr. pentru speșele postale ulterioare ale societății în corespondența sa cu autorul.

3. Traducerile și localisările se vor trimite totdeauna împreună cu textul tipărit al originalului, după care s'au tradus sau localisat. Piese tipărite deja în vre-o revistă română sau ziar român trebuie să aibă indicațiunea exactă a numerilor și a anului revistei sau a ziarului, în cari au apărut.

4. Toate piesele intrate vor fi revizuite și date în recenziune la bărbați de specialitate, cari vor avè dreptul și datorința de-a face îndreptări și corecturi în toate piesele localisate și traduse. Pentru îndreptări și corecturi în textul pieselor originale, se cere autorizare specială dela autorul, fără de care piesele se vor edita sau remite așa cum s'au înaintat, fără vre-o îndreptare.

5. Pentru fiecare piesă primită de comitet (localisare sau traducere) și edată în „Biblioteca teatrală”, librăria editoare asigură autorului un honorar de 5 fl. după coala de tipar, ear' recensentului, care revizuește și întocmește piesele, tot 5 fl. după fiecare coală de tipar.

Piese originale bune vor fi honorate mai bine, dar' nu cu mai mult de 10 fl. după coala de tipar.

Autorul va mai primi câte 20 de exemplare din broșura în care i-a apărut piesa. Honorarul se va trimite prin avis postal din partea comitetului societății în timp de cel mult 15 zile după aparițiunea piesei.

Peste tot ori-ce daraveri ale autorilor în chestiunea edițiunii, a honorarului etc. au a să arangia prin biroul comitetului societății pentru fond de teatru, și nu direct prin librăria editoare.

6. Autorul a cărui piesă (fie originală, localisare sau traducere) se tipărește în biblioteca teatrală, nu are drept la nici un honorar special de reprezentare a piesei, din partea nimeni din patria noastră, cu atât mai puțin are acest drept librăria editoare.

7. Honorarele indicate aci în pct. 5 se dau după ediția I. (tiraj 1000—1500 exemplare). La o eventuală a II. ediție se va stabili și plăți honorar deosebit autorului.

8. Societatea pentru fond de teatru și librăria editoare, nu primesc nici o responsabilitate de drept civil în chestiunea drepturilor de autor și editor al originalelor, după cari i-să înaintează traduceri și localisări spre editare. Toată răspunderea în aceasta privește pe traducătorul sau localisatorului piesii.

9. Manuscrisurile sunt a să înainta recomandat la adresa d-lui Virgil Onițiu, director gimn., vicepresident al societății pentru fond de teatru român, în Brașov.

Brașov la 16 Maiu v. 1897.

Virgil Onițiu,
v.-president.

Vaslie Goldiș,
secretar.

Convocare.

Onorații membri ai comitetului central a reuniunii învățătorilor români gr. ort. din despărțământul Devei, sânt invitați a participa la ședința ordinară, ce se va ține *Sâmbătă în 16/28 August a. c.* la 8 ore a. m. în sala școlii noastre din orașul Deva.

Obiectele sânt:

1. Raport presidial despre starea reuniunii.

2. Raportul cassarului și a bibliotecarului.

3. Statorirea programei, locul și timpul pentru ținerea adunării generale.

4. Propuneri.

Hațeg, la 6/18 August 1897.

Nicolae Sanzian,
președintele reun.

Nicolae Păcurar,
notar.

Pentru redacție responsabil: Ioachim Muntean.

De închiriat.

O casă constatătoare din patru încăperi: două podromuri, o cugă și o fântână din care se poate scoate apa de-adreptul în cugă cu pompa.

Casa se află cu frontul către piață în strada Devei și a Bradului, respective în colțul pieței.

Este corespunzătoare pentru prăvălie cât și pentru ospetărie.

Cine are voie să o iee spre închiriere, să se adreseze la subscrișul în *Băița lângă Deva.*

Băița, în 11 August 1897.

(245) 1—

Petru Mihoo.

Sz. 41—1897.

(246) 1—1

tkvi.

Arveresi hirdetmēnyi kivonat.

A szászvárosi kir. jbiroság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy «Ardeleana» pénzintézet végrehajtónak Gruja Ferencz végrehajtási szenvedő elleni 142 frt 89 kr. tőkekövetelés és járulékal iranti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiroság) területén levő Tordoson fekvő a tordosi 58 sz. tjkvben A † 1 rend 75. 76. 77. hrsz. 492 frtban, 4 rend 1078 hrsz. 99 frtban, 5 rend 1087 hrsz. 232 frtban, 6 rend 1299 hrsz. 43 frtban, 7 rend 1711. 1412 hrsz. 48 frtban, 8 rend 1414 hrsz. 25 frtban, 9 rend 1549. 1560. hrsz. 11 frtban, 10 rend 1571 hrsz. 47 frtban, 11 rend 1589-b 1585. hrsz. 98 frtban, 13 rend 1844 hrsz. 24 frtban, 14 rend 2011 hrsz. 12 frtban, 15 rend 2641 hrsz. 47 frtban, 16 rend 2655 hrsz. 73 frtban, 17 rend 2801 hrsz. 41 frtban, 18 rend 3023 hrsz. 70 frtban, 19 rend 3497 hrsz. 209 frtban, 20 rend 3557. 3559. hrsz. 12 frtban, 21 rend 3747 hrsz. 6 frtban, 22 rend 1413 hrsz. 25 frtban, 23 rend 1548 hrsz. 12 frtban, 24 rend 2357. 817. 965/2 hr. 210 frtban s a tordosi 476 sz. tjkvben A † 1 rend 71—74 hrsz. ingatlanbol Gruja Ferencz jutalékára 251 frt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a tennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi augusztus hó 23-ik**

napján d. e. 10 órakor Tordos község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól és eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnak előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiroság tkvi hatósága.

Szászváros, 1897. évi február hó 13-én.

Szabó, kir. aljbíró.

Sz. 347—1897

(247) 1—1

bvghtó

Arveresi hirdetmēnyi.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1895 évi 5440 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt szászvárosi «Ardeleana» hitelintézet javára lománi Turcu Lazar és társai ellen 195 frt s jár. erejéig 1895. évi július hó 29-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1354 frt becsült 4 ökör, 5 tehén, 4 ló, 5 diszno, 3 szekér és több butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. jbiroság 3711/1897 sz. végzése folytán 195 frt tőkekövetelés, ennek 1893. évi november hó 9-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 3 frt 30 krban biróilag már megállapított költségek hátralék erejeig lománon a község házában vagy bárhol található zálogok leendő eszközésére **1897. évi augusztus hó 25-ik és következő napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászvároson, 1897. évi június hó 30-ik napján.

Grasser Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 7163—1897.

(248) 1—1

plg.

Arveresi hirdetmēnyi.

Alulirt birói kiküldött az 1881 évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbíróóság 1897. évi 4188 plg. számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor hátszegi ügyvéd által képviselt Theodoszie Márk javára Rozinszki László ellen 200 frt s jár. erejéig fogatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt (5 drb) öt darab lóból álló s 770 frtra becsült ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek hátszegi kir. járásbíróóság 1897. évi 7163/97 plg. számú végzése folytán 200 frt tőke követelés ennek 1895. évi augusztus hó 20-tól számítandó 5% kamat és eddig összesen 34 frt 95 krban biróilag más megállapított költségek erejéig Densuson végrehajtást szenvedő lakásánál leendő eszközésére **1897. évi augusztus hó 31-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Hátszegen, 1897. évi augusztus hó 17-én.

Máthé József,
jb. irnok.

Tiglele lui Ugron Gábor.

În fabrica de cărămidă și de țiglă din Székelyudvarhely a lui *Ugron Gábor* se pregătesc, cu ajutorul mașinilor, două feluri de țiglă:

1. *Șindile franceze de lut*, (țiglă brezdată), în următoarele mēsur: lățime 21 cm. lungime 40 cm., 15 bucăți acoper un metru pătrat, într'un vagon încap 4300—4500 bucăți. Să gătesc și jumătăți de țiglă, pe dreapta și pe stânga. Prețul în Udvarhely: 1000 de bucăți, în vagon, 24 fl.

Avantașe: țigla ce se cere spre acoperirea aceluiași teren, e cu 30% mai ușoară decât ori-care altă țiglă. Lățuirea se face la distanță de 32 cm, prin urmare trebuiesc numai jumătate atâta lați, ca la alte țigle. Coperișul formează un întreg, sub care nu pătrunde nici ploaie, nici zăpadă; având din lăuntru 6 canale de aer nu e așa expusă la schimbările grabnice ale temperaturii; iarna ține acoperiș cald, vara răcoare.

2. *Țiglă de rind*, frământată cu mașini, din lut de o calitate uniformă, cu următoarele mărimi: lungimea 40 cm., lățimea 17.5 cm., 34 bucăți acoper un metru pătrat, lățuirea se poate face la distanță de 18 cm., într'un vagon încap 6300—6500 bucăți. Prețul, în vagon, la stațiunea din Székelyudvarhely, **13 fl. miia.** (243) 2—3

„ARDELEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(196) 15—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5½, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
- 5) arăndează și exarăndează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68 1897.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în biroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, în Iunie 1897.

Direcțiunea.